

Світлана Олефіренко

ВПЛИВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ НА МІСЦЕ І РОЛЬ ГОЛОВНИХ УПРАВЛІНЬ ЮСТИЦІЇ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Досліджено нормативно-правову базу органів юстиції часів УРСР і незалежної України. Визначена роль Головних управлінь юстиції в системі державного управління. Проаналізовано вплив, який здійснює нормативно-правове забезпечення на місце і роль Головних управлінь юстиції в системі державного управління. Обґрунтовано необхідність удосконалення нормативно-правової бази.

Ключові слова: нормативно-правове забезпечення, органи юстиції, правоохоронні органи, реформи, законопроект.

2. Головаха Є., Горбачик А. Тенденції соціальних змін в Україні та Європі: за результатами «Європейського соціального дослідження» 2005-2007-2009-2011 / Є. Головаха, А. Горбачик. – К. : Інститут соціології НАН України, 2012. – 119 с.

3. Горєлов М. Є. Українська етнічна нація / М. Є. Горєлов, О. П. Моця, О. О. Рафальський. – К. : ЕКО – ПРДАКШН, 2012. – 192 с.

4. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України ; наук. – ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління / наук. – ред. колегія : В. М. Князєв, І. В. Розпутенко та ін. – 2011. – 748 с.

5. Закон України «Про культуру» // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>. – Назва з екрану.

6. Липинський В. Листи до братів-хліборобів. Про ідею і організацію українського монархізму / В. Липинський. – К. : Київ – Філадельфія, 1995. – 470 с.

7. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НІСД, 2013. – 576 с.

8. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи : навч.-наук. вид. / авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін. ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. – К. ; Львів : НАДУ, 2012. – 368 с.

9. Ситник П. К., Дербак А. П. Проблеми формування національної самосвідомості в Україні / П. К. Ситник, А. П. Дербак [Монографія]. – К. : НІСД, 2004. – 226 с.

10. Сміт Ентоні Д. Національна ідентичність / Ентоні Д. Сміт. – К. : Основи, 1994. – 224 с.

11. Степико М. Соціокультурні механізми націєтворення: минуле, сучасне, майбутнє / М. Степико // Українська політична нація: генеза, стан, перспективи. – К. : НІСД, 2003. – С. 40–69.

12. Трощинський В. П. Українській державі нема альтернативи. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page85-1369.html>. – Назва з екрану.

13. Українське суспільство 1992–2012. Стан та динаміка змін. Соціологічний моніторинг / За ред. д.е.н. В. Ворони, д.соц.н. М. Шульги. – К. : Інститут соціології НАН України, 2012. – 660 с.

14. Українське суспільство 1992–2009. Динаміка соціальних змін моніторинг / За ред. д.ек.н. В. Ворони, д.соц.н. М. Шульги. – К. : Інститут соціології НАН України, 2009. – 560 с.

15. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, Е. М. Лібанова та ін.] ; за заг. ред. В. П. Трощинського, В. А. Скуратівського : у 2 ч. – К. : НАДУ, 2010. – Ч. 2. – 244 с.

✦ Дослідження історичного аспекту виникнення, становлення і діяльності обласних управлінь юстиції в радянські часи та в перші роки незалежності як фактора, який дозволяє простежити розвиток і удосконалення нормативно-правової бази органів юстиції у взаємозв'язку із утвердженням нових тенденцій в розвитку держави та суспільства. Необхідність удосконалення правового забезпечення діяльності Головних управлінь юстиції зумовлена розвитком суспільних відносин як всередині держави, так і в співпраці із зарубіжними країнами.

✦ Вплив нормативно-правової бази на місце і роль Головних управлінь юстиції в системі державного управління досліджується в наукових працях О. Федькович «Роль органів юстиції України в організації та забезпеченні правосуддя», «Основні напрямки діяльності органів юстиції в сфері правосуддя» також таких науковців, як М. Прийдака, А. Гель.

✦ Незважаючи на широкий спектр досліджень, що стосуються нормативно-правового забезпечення органів юстиції, слід зазначити, що окремі аспекти цього питання в Україні залишаються ще недостатньо дослідженими. Зокрема, не повною мірою досліджено питання впливу нормативно-правової бази на роль Головних управлінь юстиції в системі державного управління.

✦ Визначення місця і ролі Головних управлінь юстиції в системі державного управління та правоохоронних органів, вивчення та аналіз нормативно-правової бази органів юстиції.

✦ Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням одержаних результатів. Якщо прослідкувати історію реформування органів юстиції, то у постанові уряду від 30 квітня 1998 року «Про систему органів юстиції» містилось положення про підготовку Міністерством юстиції проекту Закону України «Про органи юстиції» [7]. Цей проект мав на меті визначити правовий статус органів юстиції, правові та організаційні засади їх діяльності, систему органів юстиції, їх завдання та функції, повноваження, порядок фінансування і матеріально-технічного забезпечення, а також особливості державної служби в органах юстиції [8]. Однак по сьогоднішній день вищевказаний законопроект не прийнятий через ряд причин, основною з яких є те, що законопроектом пропонується

Постановка проблеми

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Постановка проблеми

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Виклад основного матеріалу

покласти на органи юстиції нові функції, які потягнуть за собою зміну повноважень інших державних органів. У проекті недостатньо уваги приділено питанню про участь Міністерства юстиції у розробці проектів нормативно-правових актів, не розкриваються правила здійснення органами юстиції своїх функцій, також законопроект містить деякі нові положення, які не враховують вимог Конституції України.

Відповідно до реформ, які проходили у правовому полі держави та органах державного управління, відбулось поетапне реформування органів юстиції, що полягало у створенні єдиної системи органів юстиції.

Відповідно до наказу Міністерства юстиції від 25 січня 2007 року «Про реформування органів юстиції», на базі обласних, Київського та Севастопольського міських управлінь юстиції утворені головні управління юстиції в областях, містах Київ та Севастополь, що є правонаступниками відповідних обласних, Київського та Севастопольського міських управлінь юстиції [6]. Вищевказані управління у своїй діяльності керуються Конституцією України, законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства юстиції України та Положенням [3], з яких основним є Наказ Міністерства юстиції «Про Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі» від 23 червня 2011.

Урядом України було проведено реформування однієї з вагомих сторін суспільних відносин, таких як державна реєстрація, яке було закріплене Указом Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 р. та Указом Президента України від 6 квітня 2011 р. «Про затвердження положення про Державну реєстраційну службу». В Указі Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» містились положення про утворення Державної реєстраційної служби України та покладено на цю Службу функції з реалізації державної політики у сфері реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, у сфері реєстрації релігійних організацій, а також функції Міністерства юстиції України з реалізації державної політики у сфері реєстрації [5]. В Указі Президента України «Про затвердження положення про Державну реєстраційну службу» містяться положення про місце Державної реєстраційної служби в органах юстиції, її завдання та структура [2]. Цими нормативно-правовими актами не тільки розширились функції органів Міністерства юстиції, а й отримувала подальший розвиток концепція адаптації вітчизняного законодавства до європейських норм. Крім того, ці укази стали вагомим чинником в подальшій реалізації заходів з підвищення рівня легітимності. В той же час, вищезазначені укази стали логічним завершенням дій з удосконалення нормативно-правової бази, якою керувались у своїй роботі органи юстиції. Основною складовою, на яку покладалась обов'язки із реалізації заходів з реформування, були Головні управління юстиції, які зобов'язувались не тільки створити нові структури на місцях, а й довести до суспільства суть і значення проведених змін та роз'яснити нові нормативно-правові вимоги. В подальшому формування нормативно-правової бази будувалось відповідно до створених цими указами нових сфер діяльності органів юстиції, в тому числі Головних управлінь юстиції.

Місце і роль Головних управлінь юстиції в системі органів державного управління можна умовно розділити на дві сфери, перша – взаємодія з обласними держав-

ними структурами та органами місцевого самоврядування, друга – взаємодія з правоохоронними органами.

Місце і роль Головних управлінь юстиції в областях визначається рядом законодавчих і нормативних документів, а саме Законом України «Про місцеві державні адміністрації» та Положенням про Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Київ та Севастополь. Відмінною їх рисою від місцевих державних адміністрацій є те, що у своїй діяльності вони підзвітні Міністерству юстиції України. Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Київ та Севастополь підпорядковуються Міністерству юстиції України. А їх керівники призначаються на посаду за погодженням з головою відповідної місцевої державної адміністрації та звільняються з посади Міністром юстиції України. Зазначені особливості закріплені в Положенні про Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі.

На голів обласних державних адміністрацій в частині організації роботи з Головними управліннями юстиції законодавством покладена функція координації діяльності територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади та сприяння їм у виконанні покладених на ці органи завдань.

В свою чергу, керівники Головних управлінь юстиції підзвітні й підконтрольні головам відповідних місцевих державних адміністрацій. Зазначена функція Головних управлінь юстиції визначається пунктом 8 Положення про Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Київ та Севастополь, в якому зазначається, що Головне управління юстиції взаємодіє з територіальними органами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, органами виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами, організаціями на відповідній території з питань, віднесених до його компетенції.

Аналізуючи діяльність Головних управлінь юстиції в системі державного управління, слід зазначити, що їх місце і роль на обласному рівні найбільш визначається в реалізації питань, пов'язаних з роботою державної виконавчої служби, державної реєстраційної служби та відділом з питань банкрутства.

Схема взаємодії Головних управлінь юстиції з обласними органами державного управління зображена на рис.1.

Як вбачається із зазначеної схеми, значною мірою місце і роль Головного управління юстиції в межах області визначається його впливом на динаміку економічних показників роботи цілого управлінського комплексу області.

На практиці одним з основних питань, яке цікавить керівника місцевої державної адміністрації як координатора роботи територіальних органів міністерств, до яких відноситься і Головне управління юстиції, – це наповнення місцевого бюджету за виконавчими провадженнями та погашення заборгованої заробітної плати суб'єктів господарювання, які знаходяться у важкому економічному становищі або на стадії банкрутства за відповідним рішенням судів. Цей показник є одним із основних, за яким оцінюється рівень і якість роботи Головного управління юстиції в області. У формуванні цього показника Головним управліннями юстиції через виконавчу службу задіюються не тільки правоохоронні структури області, а і зацікавлені відомства, що є

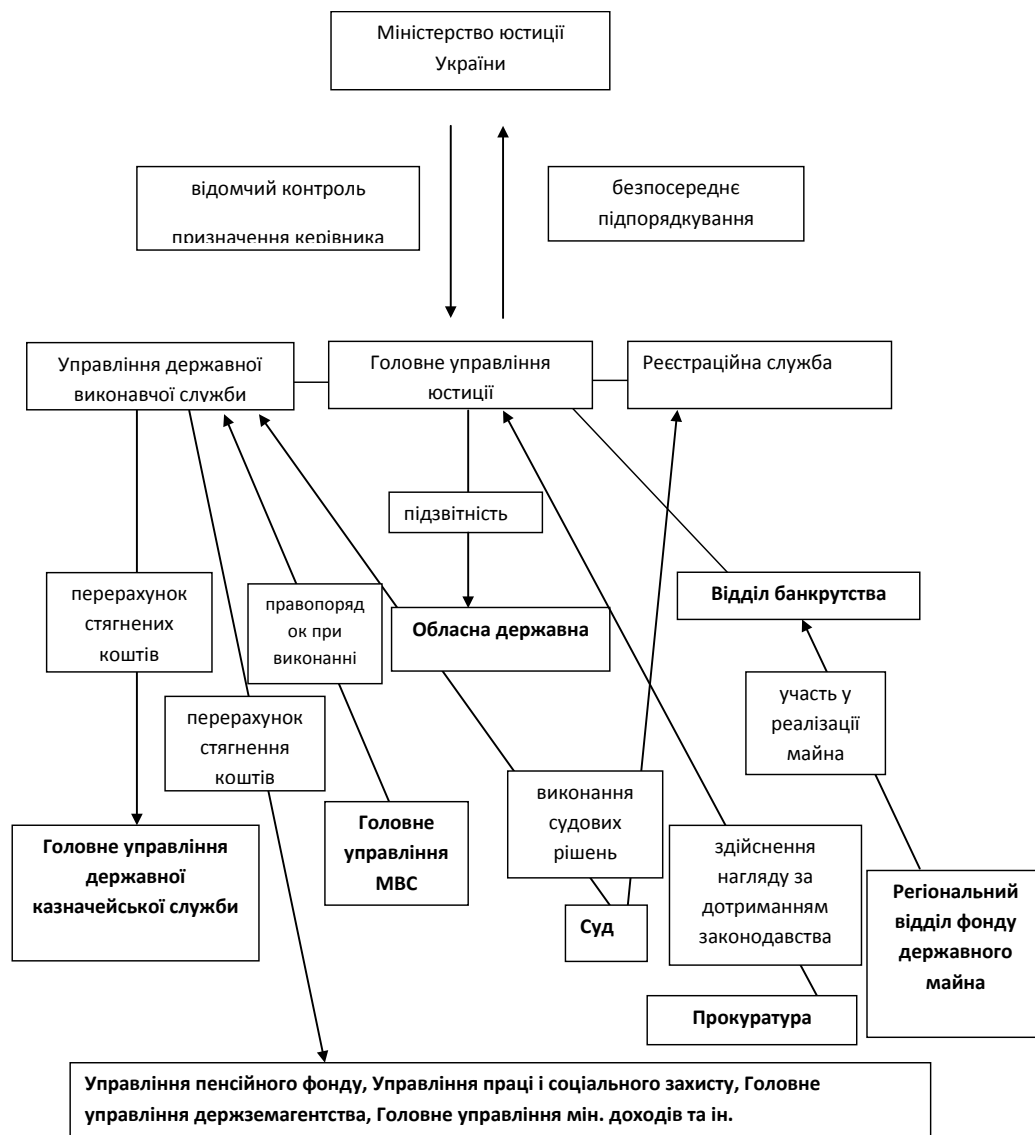

Рис. 1. Схема взаємодії Головних управлінь юстиції з обласними органами державного управління

отримувачами коштів, що надходять від господарської діяльності підприємницьких структур, такі як Управління пенсійного фонду, Управління праці і соціального захисту, Головне управління держземагентства, Головне управління мін доходів та ін.

Ще одним напрямком діяльності Головного управління, яке визначає його місце і роль на обласному рівні, є робота відділу банкрутства. Поряд з участю цього відділу у питаннях погашення заборгованої заробітної плати він займається, у взаємодії з регіональним відділенням фонду державного майна, забезпеченням інтересів держави при реалізації майна підприємств-банкрутів, відносно яких є відповідні рішення судів.

Згідно з Положенням про Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, м. Києві та Севастополі від 23.06.2011 Головні управління юстиції в Автономній Республіці Крим, в областях, м. Києві та Севастополі підпорядковуються Міністерству юстиції України [4]. Міністерство юстиції України та його територіальні підрозділи займають центральне місце в системі державного управління,

оскільки тісно співпрацюють з судами, нотаріатом, прокуратурою, адвокатурою та міліцією.

Для розуміння місця і ролі Головного управління юстиції в дії правової системи області доцільно окремо розглянути його взаємодію із кожною з її ланок. Так, зокрема, найбільш тісно на рівні області Головне управління юстиції взаємодіє із судами – цивільними, кримінальними, господарськими та адміністративними. Історія цієї взаємодії найбільш характерно проглядається з початку встановлення радянського періоду в Україні. В різні роки і в різних соціально-політичних обставинах управління юстиції відіграло роль керівної інстанції, наглядової, організаційної, що стосувалось роботи суду.

Радянська система обрання суддів, контролю і нагляду в судовій сфері вищих судових інстанцій за нижчими частково проіснувала фактично до 2001 року до прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій України» від 21 червня 2001 року. Законом встановлювалося, що судді місцевих судів повинні обиратися Верховною Радою України безстроково, а судді, які вперше пройшли конкурсний

відбір, – призначатися Президентом України строком на п'ять років [1, с. 22]. У чинному Законі України «Про судоустрій та статус суддів України» від 7 липня 2010 року були реалізовані основні положення Конституції України щодо системи і організації судових органів, формування суддівського корпусу, відповідальності суддів тощо.

Необхідно відзначити, що із проведенням реформування органів юстиції та судової системи система взаємодії почала працювати на інших засадах та на іншій правовій основі. Мова йде про те, що в результаті реформування із структури Міністерства юстиції та Головних управлінь юстиції були виокремлені: державна виконавча служба та державна реєстраційна служба. Через ці дві структури в даний час і здійснюється взаємодія із судовою та правоохоронною системою.

В цьому аспекті державна виконавча служба України здійснює важливу функцію взаємодії із судами, а саме – виконання рішень судів. Ці органи юстиції відповідальні за належне виконання судових рішень. Ця складова їх діяльності має важливе правове значення. Без належного виконання судових рішень суттєво втрачає свій авторитет і силу виховного, превентивного впливу і суттєво впливає на легітимність системи органів юстиції в цілому. На нашу думку, слід відзначити, що взаємодія із судами в частині виконання судових рішень, як правило, має двосторонній аспект. З одного боку, державна виконавча служба, виконуючи судові рішення утворює силу дії закону, з іншого боку, як правило, виконання судового рішення органами виконавчої служби призводить до негативного, а інколи до агресивного ставлення сторони судового процесу відносно якого виконується рішення (накладається арешт, відчужується майно, тощо). Не дивлячись на це, швидке і точне виконання судових рішень – це вагомий компонент у процесі формування впливової судової влади в Україні [9, с. 24]. Головне управління юстиції через управління державної виконавчої служби співпрацює з управлінням державної казначейської служби в частині стягнення коштів до бюджету за виконавчими провадженнями. Управління міністерства внутрішніх справ забезпечує дотримання правопорядку на місцях виконання судових рішень державною виконавчою службою.

Відповідно до Законів України «Про прокуратуру», «Про державну виконавчу службу», «Про виконавче провадження» взаємодія із органами юстиції здійснюється на основі затвердженого Порядку взаємодії органів державної виконавчої служби та органів прокуратури при направленні та розгляді поданих державних виконавців про притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності.

В даному випадку слід зазначити, що якщо у взаємодії з судами підрозділи Головного управління юстиції виконують рішення судів, то у взаємодії із прокуратурою – управління державної виконавчої служби виступає ініціатором правової оцінки прокуратурою тих чи інших дій громадян або посадових осіб, в діях яких органи юстиції вбачають адміністративні або кримінальні діяння. При цьому, має місце зворотній зв'язок, який полягає в повідомленні про прийняте рішення за кожним таким поданням. Прокуратура області здійснює загальний нагляд за дотриманням законодавства Головним управлінням юстиції.

Якщо говорити про адвокатуру, то ця ланка була включена у систему юстиції ще за радянських часів. Характерною рисою діяльності адвокатури в цей період було її виключна участь лише в кримінальному судочинстві, що обумовлювало обмеженість населення в знанні нормативно-правової бази, на підставі якої діяла адвокатура.

До 1979 року в УРСР адвокатура в своїй роботі керувалась положенням «Про адвокатуру», яке було затверджене указом Президії Верховної Ради СРСР. В цей період підрозділами юстиції, які безпосередньо працювали з адвокатами, були обласні управління, в структуру яких входили відділи по роботі з адвокатурою. Необхідно зазначити, що робота цих підрозділів полягала не тільки в узагальненні практики роботи адвокатів, але і в адміністративному і правовому контролі при наданні ними правових послуг.

Сьогодні специфіка відносин адвокатури з органами юстиції України полягає в тому, що адвокатура не державний орган, як, наприклад, суди або прокуратура, а, згідно з законодавством, адвокатура є самоорганізуючою структурою, самостійно вирішує свої внутрішні питання і діє на самоврядних засадах. Однак органи юстиції та адвокатури співпрацюють в таких питаннях, як участь представників органів юстиції у кваліфікаційно-дисциплінарних комісіях; узагальнення статистичної звітності про адвокатську діяльність; участь представника Міністерства юстиції України на засіданнях Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури як її члена; у випадках участі адвоката у кримінальних справах за призначенням або при звільненні громадянина від оплати юридичної допомоги Міністерство юстиції України забезпечує необхідне фінансування оплати праці адвокатів за рахунок держави.

Аналізуючи специфіку взаємодії органів юстиції та адвокатури слід зазначити, що стосунки між ними мають чітко визначені законодавством правові форми. На відміну від радянського періоду, коли органи юстиції фактично здійснювали контроль за діяльністю адвокатури, сьогодні їх співпраця в основному є рівноправною. Однак, в окремих випадках, таких як вирішення дисциплінарних питань стосовно адвоката, органи юстиції виступають представником держави, що безпосередньо може впливати на ступінь відповідальності адвоката.

На сьогоднішній день, завдяки удосконаленій нормативно-правовій базі, органи юстиції в областях відіграють важливу роль в системі державного управління, що виражається не тільки у співпраці, а й у впливі Головних управлінь юстиції на діяльність органів державної влади та правосуддя.

✎ Порівнюючи нормативно-правову базу органів юстиції часів УРСР і незалежної України, слід виділити ряд тенденцій, які характеризують їх роботу в різні періоди суспільного устрою. Так, діяльність органів юстиції в радянський період визначалася тим суспільно-політичним ладом, який існував на той час. Нормативно-правова база характеризувалась вузькістю охоплення суспільних відносин та наданням місцевим органам юстиції в переважній більшості контрольних функцій.

Сучасну нормативно-правову базу органів юстиції можна визначити як динамічну, всеохоплюючу, відповідну до норм Конституції, направлену на максимальне задоволення потреб суспільства в юридичних послугах та таку, яка переслідує мету підвищення рівня легітимності органів юстиції. Слід також виділити ще один напрямок розвитку нормативної бази, такий як відповідність євростандартам. Особливо активно робота в зазначеному напрямку почала здійснюватись в останнє десятиліття. Аналіз методики формування нормативно-правової бази юстиції, починаючи із зазначеного періоду, вказує, що Україна при розробці законодавства враховує стандарти, що закладаються країнами Євросоюзу у своє національне законодавство.

Головні управління юстиції в областях відіграють важливу роль в системі державного управління, що

виражається не тільки у співпраці, а й у впливі Головних управлінь юстиції на діяльність органів місцевого самоврядування та органів правосуддя. Значну роль тут відіграє нормативно-правове забезпечення органів юстиції, яке постійно удосконалюється та наближається до євростандартів.

Література.

1. Про внесення змін до Закону України Про судустрій України Закон України: від 21.06.2001. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради, 2001. – № 40. – С. 22.
2. Про затвердження Положення про Державну реєстраційну службу України Указ Президента України: від 06.04.2011. – Офіц. вид. – К.: Офіційний вісник України, 2011. – № 28.
3. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України Указ Президента України: від 06.04.2011. – Офіц. вид. – К.: Офіційний вісник України, 2011. – № 28.
4. Про затвердження положень про територіальні органи Міністерства юстиції України Наказ Міністерства юстиції України від 23.06.2011. – Офіц. вид. – К.: Офіційний вісник України, 2011. – № 49.
5. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади Указ Президента України: від 09.12.2010. – Офіц. вид. – К.: Офіційний вісник України, 2010. – № 94.
6. Про реформування органів юстиції Наказ Міністерства юстиції від 25.01.2007. – Режим доступу: <http://govuadocs.com.ua/docs/index-2386309.html?page=7>.
7. Про систему органів юстиції Постанова Кабінету Міністрів України: від 30.04.1998. – Офіц. вид. – К.: Офіційний вісник України, 1998. – № 18.
8. Проект Закону України Про органи юстиції // [Електронний ресурс]: законопроект від 21.09.2004. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=2152&skl=5.
9. Федькович О.В. Роль органів юстиції України в організації та забезпеченні правосуддя /О.В. Федькович // Право України. – 2004. – № 10. – С. 22–24.

УДК 353:332.142.6

Ігор Парфьонов

ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Стаття присвячена дослідженню проблеми ефективного інструментального забезпечення реалізації завдань державної екологічної політики за інтегрованим підходом. Наведено теоретичне обґрунтування інструментального конструкту та представлено практичні аспекти його використання на прикладі Кіровоградської області.

Ключові слова: екологічна політика, регіональна екологічна безпека, екологічний ризик, прогнозування, інструменти.

© Парфьонов І.В., 2013.

➤ На сьогодні завдання забезпечення екологічної безпеки вирішуються в основному шляхом реалізації спеціальних програм охорони навколишнього природного середовища, виробничої природоохоронної діяльності (локальні очисні споруди), які дещо знижують антропогенний тиск, проте не вирішують проблему екологічної безпеки життєдіяльності людей на територіях промислово розвинутих регіонів. Відомча розпорошеність екологічного захисту, вкрай низький рівень інвестування в дану сферу посилюється ще й тим, що виробниче обладнання на підприємствах-забруднювачах застаріло настільки, що складно стало підтримувати технологічну дисципліну (збільшилась кількість аварій з викидами забруднюючих речовин з перевищенням норм ПДК) – все це передумови погіршення екологічної ситуації в Україні, що проявляється через ознаки екологічної депресивності територій.

Нова державна екологічна політика України за інтегрованим підходом, що визначається Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» та Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища (НПД) на 2011–2015 роки, потребує і нових інструментів та механізмів підтримки й впровадження: забезпечення доступу до екологічної інформації; участі громадськості в процесі прийняття рішень, що стосуються довкілля; оцінки впливу на довкілля проектів (ОВНЧ); стратегічної екологічної оцінки (СЕО) політик, планів і програм; регулярної звітності, що базується на показниках. Запровадження зазначених інструментів у стратегії регіонального розвитку та практику діяльності органів регіональної влади потребує розроблення науково-обґрунтованої технології їх імплементації в поточну діяльність. Адже перед нами – прогнозний документ на період до 2020 року, і саме від здатності управлінців до прогнозування та адекватного урахування його результатів залежить те, як цей документ буде реалізовано на практиці.

У цьому аспекті слід наголосити на важливому документі, який регулює відносини, що виникають при розробленні та затвердженні стратегічних планів територіального розвитку і комплексних територіальних програм соціально-економічного розвитку – Модельний закон про стратегічну екологічну оцінку, прийнятий на 36 пленарному засіданні Міжпарламентської Асамблеї держав-учасників СНД у травні 2011 року (Постанова № 36-7 від 16 травня 2011 р.).

➤ Значне місце у вирішенні окресленої проблеми належить теоретичним та інструментально-методичним розробкам регіонального характеру екологічної безпеки науковців О. М. Адаменко, Б. В. Буркинського, О. О. Веклича, Н. О. Зоріної, З. В. Герасимчук, А. Б. Качинського, В. С. Кравціва, А. І. Костяєва, В. В. Маслакова, Н. В. Назаренко, В. М. Трегобчука, Ю. Ю. Туниці, О. В. Харламова, С. К. Харічкова, І. Ф. Хіцкова, В. М. Шмандія та інших науковців, зокрема, науковому методу прогнозування трансформації екологічної ситуації на окремих територіях під комплексним впливом природних і техногенних факторів та планування управлінських дій із забезпечення природоохоронної діяльності в системі ризиків. Як вірно зазначають вітчизняні науковці, не може бути ефективною система екологічної безпеки, навіть за умов достатньої науково-технічної та інституціональної забезпеченості, якщо її інструменти не працюють на регіональному рівні.

Узагальнення теоретичного доробку і вітчизняного досвіду реалізації стратегій стійкого розвитку на різних системних рівнях управління екологічною безпекою